

ORDIN

**cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a Standardului Național
de Contabilitate 26 "Contabilitatea planurilor de pensii"**

nr. 9 din 27.01.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.46-50/152 din 25.03.2005

* * *

Abrogat: 01.01.2015

[Ordinul Ministerul Finanțelor nr.118 din 06.08.2013](#)

Întru executarea prevederilor [Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.710 din 23 septembrie 1994](#) "Cu privire la Programul de stat de trecere a Republicii Moldova la sistemul mondial de contabilitate și statistică" și în baza [Legii contabilității nr.426-XIII din 4 aprilie 1995](#),

ORDON:

1. Se aprobă Standardul Național de Contabilitate 26 "Contabilitatea planurilor de pensii".
2. Se pune în aplicare pe teritoriul Republicii Moldova Standardul Național de Contabilitate 26 "Contabilitatea planurilor de pensii" pentru rapoartele financiare aferente perioadelor începînd cu 1 ianuarie 2006.

Ministrul Finanțelor

Zinaida GRECIANÎ

Chișinău, 27 ianuarie 2005.

Nr.9.

**Standardul Național de Contabilitate 26
"Contabilitatea planurilor de pensii"**

Introducere

1. Prezentul standard este elaborat în baza Standardului Internațional de Contabilitate 26 "Contabilizarea și raportarea planurilor de pensii", aprobat de Comitetul S.I.C. În anul 1986 și revizuit în anul 1994.

Obiectiv

2. Obiectivul prezentului standard îl constituie prezentarea modului de contabilizare și raportare a informației aferente planurilor de pensii (fondurilor) și de reflectare a acestora în rapoartele financiare.

Domeniul de aplicare

3. Prezentul standard se extinde asupra persoanelor juridice și fizice care sînt înregistrate în Republica Moldova, precum și asupra filialelor, reprezentanțelor și altor subdiviziuni structurale ale acestora situate atît pe teritoriul Republicii Moldova, cît și peste hotarele ei.

4. Prezentul standard se aplică rapoartelor privind:

- a) planurile de contribuții determinate;
- b) planurile de plăți determinate;
- c) planurile de pensii sau fondurile aferente planurilor de pensii (daca acestea au fost constituite) în

cazul în care se întocmesc astfel de rapoarte;

d) planurile de pensii care prezintă informații pentru toți participanții la plan considerați ca un grup;

e) fondurile separate care pot fi înregistrate (sau nu) ca persoană juridică și care pot avea manager (sau nu);

f) planurile de pensii finanțate de sponsori care nu sînt angajatori;

g) planurile de pensii care au constituit un fond separat în cadrul unei companii de asigurări în cazul cînd contractul cu compania de asigurări nu este încheiat în numele unui anumit participant sau al unui grup de participanți la planul de pensii.

5. Prezentul standard nu se aplică rapoartelor privind:

a) contribuțiile și plățile de la bugetul asigurărilor sociale de stat;

b) pensiile de stat;

c) pensiile speciale pentru pensionare înainte de limita de vîrstă;

d) indemnizațiile, alocațiile și compensațiile acordate unor categorii de populație (persoanelor care îngrijesc la domiciliu un invalid, invalizilor de război etc.), a căror plată se efectuează de la bugetul de stat;

e) unii membri individuali - participanți la planurile referitoare la drepturile acestora la pensii;

f) cheltuielile aferente pensiilor în rapoartele financiare ale angajatorilor care dispun de pensii reglementate de S.N.C. 19 "Veniturile salariaților";

g) alte forme de venituri ale angajaților, inclusiv:

- compensațiile acordate salariaților în legătură cu desfacerea contractului individual de muncă;

- contribuțiile la șomaj;

- contribuțiile de asigurări medicale etc.

Definiții

6. În prezentul standard noțiunile utilizate semnifică:

Active nete ale planului de pensii - activele planului de pensii diminuate cu suma datoriilor, altele decît suma actualizată actuarială a pensiilor promise.

Actuar - specialist independent și certificat în conformitate cu legislația în vigoare care îi acordă dreptul de a efectua calcule și estimări actuariale.

Angajator - persoană juridică sau persoană fizică care angajează persoane în baza contractului individual de muncă încheiat conform legislației în vigoare și se obligă să transfere contribuții în numele participanților la planul de pensii.

Contribuții - mijloace bănești transferate de către angajator și/sau participant în fondul de pensii, pentru ca acesta să poată onora obligațiile viitoare cu privire la plata pensiilor.

Evaluare actuarială - totalitatea calculelor și estimărilor efectuate de către actuar pentru a confirma capacitatea planului de pensii de a-și onora obligațiile față de participanții săi.

Fond de pensii - organizație independentă constituită în baza unui plan de pensii pentru acumularea și administrarea mijloacelor financiare depuse benevol de angajator în numele angajaților sau de către participant, pentru plata pensiei viitoare.

Manager al planului (fondului) de pensii - persoană autorizată să gestioneze planul de pensii.

Participant - persoană în numele căreia angajatorul efectuează contribuții la fond și care are dreptul să primească pensie.

Planuri de pensii - planuri de pensii constituite în baza unui contract și/sau statut, care stipulează regulile depunerii și acumulării mijloacelor bănești în vederea asigurării cu pensii a salariaților (participanților) pe parcursul angajării în serviciu sau după finalizarea serviciului (pensionarea) acestora sub formă de venit anual sau sub formă de plată unică, atunci cînd astfel de plăți sau contribuții ale angajatorului pot fi determinate sau calculate înaintea pensionării, conform prevederilor stipulate în contract sau din experiența subiectului.

Planuri de contribuții determinate - planuri de pensii în baza cărora pensiile ce urmează a fi plătite rezultă din contribuțiile efectuate de către angajator în numele participanților la fondul de pensii și din veniturile obținute în urma investiției acestor contribuții.

Planuri de plăți determinate - planuri de pensii conform cărora sumele de pensii ce urmează a fi plătite sînt determinate în baza veniturilor participanților și/sau vechimii în muncă.

Pensii garantate - pensii primite de participanți în baza cerințelor planului de pensii și care nu sînt condiționate de continuitatea angajării acestora în serviciu.

Suma actualizată actuarială a pensiilor promise - suma actualizată a plăților previzionate în conformitate cu condițiile planului de pensii atît pentru persoanele care au atins vîrsta de pensionare, cît și pentru persoanele care activează, în funcție de vechimea în muncă.

Caracteristica și clasificarea planurilor de pensii

7. Planurile de pensii pot avea caracter formal și neformal. Se consideră formal planul de pensii întocmit, de regulă, în baza contractelor oficiale, iar neformal - planul de pensii care acumulează un grad de obligație ca rezultat al activității practice a angajatorului. Unele planuri de pensii permit angajatorilor să-și limiteze obligațiile aferente planului, însă, de obicei, angajatorul nu anulează planul de pensii, dacă dorește să-și păstreze angajații. Pentru ambele planuri de pensii se aplică aceleași metode de contabilitate și raportare.

8. Planurile de pensii pot prevedea înființarea unor fonduri separate în care se acumulează contribuțiile și fondurile din care sînt plătite pensiile. Astfel de fonduri pot fi administrate de persoane autorizate numite manageri ai fondului de pensii.

9. Planurile de pensii sînt divizate în:

a) planuri de contribuții determinate;

b) planuri de plăți determinate;

c) planuri de pensii combinate ce conțin caracteristici ale ambelor planuri și sînt tratate de prezentul standard ca planuri de plăți determinate.

Planuri de contribuții determinate

10. În cazul unui plan de contribuții determinat angajatorul achită în fondul de pensii contribuții în mărime fixă și nu poartă răspundere juridică pentru achitarea plăților viitoare către participanții la planul de pensii. Fondul de pensii trebuie să dispună în mod obligatoriu de active suficiente pentru achitarea pensiilor curente și viitoare. Contabilizarea planurilor de contribuții determinate constă în reflectarea obligației angajatorului pentru fiecare perioadă, fiind determinată de sumele contribuțiilor în acea perioadă.

11. Conform planului de contribuții determinat suma pensiilor viitoare ale participantului este determinată de:

- contribuția plătită de către angajator, de către participant sau de către ambii (angajator și participant);

- rezultatul desfășurării activității fondului și veniturile obținute din investițiile efectuate de către acesta.

Obligațiile angajatorului față de participant se consideră a fi îndeplinite în momentul în care angajatorul transferă contribuțiile la fondul de pensii.

12. Planul de contribuții determinat, de regulă, nu solicită consultanță din partea unui actuar referitor la evaluarea situației financiare, mărimea pensiilor viitoare, în funcție de contribuțiile efectuate în prezent, de nivelurile variate ale contribuțiilor viitoare și veniturilor din investiții, chiar în cazul cînd această consultanță este necesară.

13. Participanții la plan sînt interesați în desfășurarea eficientă a activității planului de pensii, deoarece activitatea eficientă influențează direct asupra nivelului pensiilor viitoare. Situațiile în care veniturile fondului vor fi mai mici decît se așteaptă sau riscul că activele investite vor fi insuficiente pentru a putea genera veniturile așteptate se răsfrîng negativ asupra participanților. De asemenea, ei sînt interesați să cunoască dacă au fost transferate contribuțiile de către angajator și dacă s-a efectuat un control corect, în scopul protejării pensiilor participanților la plan.

14. Raportul unui plan de contribuții determinat trebuie să conțină o descriere detaliată în rapoartele financiare a activelor nete disponibile pentru plata pensiilor și a politicii de finanțare.

15. Obiectivul raportului aferent planului de contribuții determinat îl constituie prezentarea periodică a informației referitoare la activitatea planului și rezultatele activității de investiții. Raportul menționat trebuie să includă următoarele elemente:

- a) descrierea principalelor activități desfășurate în perioada de gestiune și rezultatului oricăror modificări aferente planului, participanților, termenelor și condițiilor acestuia;
- b) informații aferente tranzacțiilor și rezultatelor activității de investiții în perioada de gestiune, precum și a situației financiare a planului la sfârșitul perioadei de gestiune;
- c) descrierea politicii de investiții.

Planuri de plăți determinate

16. În cazul unui plan de plăți determinat, plata pensiilor promise depinde de situația financiară a planului, de capacitatea participanților de a efectua pe viitor contribuții la plan, de obligația angajatorului de a compensa insuficiența activelor planului, precum și de rezultatele activității de investiții și eficiența activității planului.

17. Planul de plăți determinat necesită de a fi supus periodic unei consilieri actuariale pentru evaluarea situației financiare, controlul ipotezelor actuare și recomandărilor referitoare la nivelul contribuțiilor care vor fi efectuate pe viitor. Lichidarea planului de plăți determinat are loc în cazul în care au fost achitate toate obligațiile față de participanți și planul încetează să mai existe.

18. Suma actualizată actuarială a pensiilor promise se va baza pe pensiile promise participanților conform condițiilor planului, serviciilor prestate pînă la data efectuării calculului, luînd în considerare nivelul salariilor curente sau prognozate, specificîndu-se nivelul salariilor utilizat în calcul. De asemenea, trebuie menționate eventualele modificări înregistrate în cadrul evaluărilor actuariale, care au influențat asupra mărimii sumei actualizate actuariale a pensiilor.

Suma actualizată actuarială a pensiilor promise

19. Suma actualizată a pensiilor promise spre plată ale planului de pensii poate fi calculată și reflectată în raport, utilizîndu-se nivelul salariilor curente sau prognozate ale participanților, vechimea în muncă pînă în momentul pensionării acestora și alți indicatori conform legislației în vigoare.

20. Metoda bazată pe nivelul salariului curent se utilizează din următoarele motive:

- a) suma actualizată actuarială a pensiilor promise poate fi calculată mult mai obiectiv în baza salariilor curente ale fiecărui participant la plan, decît în baza salariilor prognozate, deoarece conține mai puține ipoteze;
- b) majorarea pensiilor ca urmare a creșterii salariilor devine obligație din momentul în care are loc creșterea salariilor;
- c) suma actualizată actuarială a pensiilor promise calculată în baza nivelului salariilor curente, de obicei, este în conexiune strînsă cu suma care trebuie achitată în cazul încetării sau întreruperii activității planului.

21. Metoda de calculare a pensiilor bazată pe nivelul salariului prognozat poate fi utilizată:

- a) în cazul în care rapoartele financiare se bazează pe principiul continuității activității, indiferent de ipotezele și estimările care trebuie efectuate;
- b) atunci cînd planurile aplică pentru determinarea plăților de pensionare principiul "salariului final" mărimea pensiei se determină, în raport cu suma salariului, la data pensionării sau în cursul unei perioade prestabilite, de aceea mărimea salariilor, nivelul contribuțiilor și ratele rentabilității trebuie prognozate;
- c) în condițiile în care finanțarea planului de pensii se efectuează preponderent în baza salariilor prognozate, poate avea ca rezultat raportarea unui surplus aparent de finanțare cînd în realitate el nu există, sau raportarea unei finanțări adecvate cînd de fapt planul are un deficit de finanțare.

22. Suma actualizată actuarială a pensiilor promise calculată în baza salariilor curente este prezentată în raport pentru a indica datoriile (obligațiile) referitoare la veniturile cîștigate pînă la data întocmirii raportului.

23. Suma actualizată actuarială a pensiilor promise calculată în baza salariilor prognozate este

prezentată în raport pentru a indica mărimea datoriei (obligației) potențiale, conform principiului continuității activității, care constituie, în general, baza activității de finanțare. Totodată, pentru prezentarea sumei actualizate actuariale a pensiilor promise ar putea fi necesare explicații suplimentare pentru a indica cu claritate contextul în care trebuie actualizată această sumă. Explicațiile respective pot fi prezentate ca o informație despre modul în care finanțarea viitoare a planului și politicile de finanțare corespund salariilor prognozate. Astfel de explicații pot fi incluse în rapoartele financiare sau în raportul actuarului.

24. Evaluările actuariale se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare. În cazul în care la data întocmirii raportului nu a fost întocmită o evaluare actuarială, se va utiliza cea mai recentă evaluare, indicându-se data la care aceasta a fost efectuată.

Evaluarea activelor planurilor de pensii

25. Activele cuprinse în planurile de pensii, inclusiv investițiile, trebuie să fie evaluate la valoarea de intrare. În cazul în care nu este posibilă utilizarea valorii de intrare, trebuie specificate motivele.

26. În cazul în care investițiile se prezintă sub formă de titluri de valoare, valoarea de intrare a acestora constituie de fapt valoarea de piață, deoarece ea se consideră cea mai practică valoare atât a titlurilor de valoare la data întocmirii rapoartelor financiare, cât și a rezultatelor din activitatea de investiții pentru perioada de gestiune. Titlurile de valoare care se răscumpără la o valoare fixă și care au fost procurate cu scopul de a asigura îndeplinirea obligațiilor planului de pensii sau a unei părți a acestora, pot fi înregistrate la o valoare determinată pe baza valorii de răscumpărare prin stabilirea ratei de rentabilitate care este constantă pînă la momentul cînd acestea vor fi achitate. În cazul în care nu este posibilă evaluarea reală a investițiilor planului sau investițiile sînt înregistrate la alte valori decît valoarea de piață sau valoarea de intrare, se vor specifica motivele neutilizării valorii de intrare. Activele utilizate la desfășurarea activității planului de pensii sînt contabilizate în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate respective.

27. Activele nete ale planului de pensii nu includ contribuțiile neachitate (datorate) fondului de către angajator.

Conținutul rapoartelor

28. Raportul trebuie să prezinte relația dintre suma actualizată actuarială a pensiilor promise și activele nete disponibile pentru plata acestora, precum și politica de finanțare a acestor pensii.

29. Obiectivul raportării planurilor de plăți determinate constă în prezentarea periodică a informației referitoare la sursele financiare și activitatea planului care pot fi necesare la evaluarea relației reciproce dintre resursele acumulate și pensiile achitate pe tot parcursul perioadei. Acesta se realizează prin întocmirea raportului care va include următoarele elemente:

- a) legătura reciprocă între suma actualizată actuarială a pensiilor promise și activele nete ale planului de pensii;
- b) descrierea principalelor activități desfășurate în perioada de gestiune și a rezultatului oricăror modificări aferente planului, participanților la plan și condițiilor acestuia;
- c) informații aferente tranzacțiilor și rezultatelor activității de investiții în perioada de gestiune, precum și a situației financiare a planului la sfîrșitul perioadei de gestiune;
- d) informații actuariale care vor fi incluse în rapoartele financiare sau într-un raport separat;
- e) descrierea politicii de investiții.

30. Raportul financiar pentru planul de plăți determinat trebuie să fie prezentat sub una din următoarele forme:

- a) un raport care să reflecte activele nete disponibile pentru plățile de pensionare (pensii) ce se așteaptă să fie posibil de achitat pe viitor, suma actualizată actuarială a pensiilor promise și surplusul sau deficitul obținut, informații despre modificările înregistrate la nivelul activelor nete disponibile pentru plățile de pensionare și modificările sumei actualizate actuariale a pensiilor promise. Raportul poate include un document actuarial separat, care să confirme calculul sumei actualizate actuariale a pensiilor promise;

b) un raport care să cuprindă informații despre activele nete disponibile pentru plăți și modificările acestora. Suma actualizată actuarială a pensiilor promise se prezintă într-o notă ca anexă la raport. Raportul poate include de asemenea un raport întocmit de actuar care să confirme calculul sumei actualizate actuariale a pensiilor promise; și c) un raport care să includă informații privind activele nete disponibile pentru plățile de pensionare și modificările activelor nete disponibile pentru beneficii, iar suma actualizată actuarială a pensiilor promise să constituie obiectul unui raport actuarial separat.

În cazul în care la data întocmirii raportului nu a fost efectuată o evaluare actuarială, ca bază se va utiliza cea mai recentă evaluare specificându-se data la care aceasta a fost efectuată.

31. Modelul raportului privind planul de pensii este prezentat în anexa la prezentul standard.

Publicitatea informațiilor

32. Raportul financiar aferent planului de pensii, indiferent de tipul planului, trebuie să conțină:

a) informații privind activele nete disponibile pentru plăți care includ:

- activele la sfârșitul perioadei de gestiune clasificate corespunzător,
- metode de evaluare a activelor,
- informații detaliate despre fiecare investiție individuală care depășește 5% din valoarea activelor nete disponibile pentru plata pensiilor sau 5% din valoarea totală a titlurilor de valoare din orice clasă sau de orice tip,

- informații detaliate despre investițiile efectuate în cadrul întreprinderii angajatoare,

- în cazul în care nu este posibilă evaluarea la valoarea de intrare a investițiilor planului, se vor descrie motivele,

- alte datorii, cu excepția sumei actualizate actuariale a pensiilor promise;

b) informații privind modificările activelor nete disponibile pentru plăți, inclusiv:

- veniturile obținute din efectuarea investițiilor (dobânzi și dividende),
- contribuțiile angajatorului,
- contribuțiile angajaților sau participanților,
- transferurile de la alte planuri de pensii,
- alte venituri operaționale,
- plățile efectuate sau de efectuat (analizate pe categorii, de exemplu, plăți sub formă de pensii, ajutor în caz de deces, pentru pierderea capacității de muncă etc.),

- transferurile către alte planuri de pensii,

- cheltuielile administrative,

- alte cheltuieli operaționale,

- pierderile rezultate din investiții și modificarea valorii acestora,

- cheltuielile privind impozitul pe venit;

c) descrierea elementelor semnificative ale politicii de contabilitate a planului de pensii;

d) informații actuariale (doar pentru planurile determinate de plăți) privind:

- suma actualizată actuarială a pensiilor promise, care se bazează pe plățile promise, conform condițiilor planului, pe valoarea serviciilor prestate pînă la data respectivă și pe utilizarea nivelurilor salariilor curente sau salariilor prognozate,

- descrierea principalelor evaluări actuariale,

- metodele utilizate pentru calcularea sumei actualizate actuariale a pensiilor promise,

- cele mai recente evaluări actuariale;

e) descrierea planului și a efectelor oricăror modificări intervenite în plan pe parcursul perioadei de gestiune, și anume:

- numele angajatorului și grupurile de salariați la care se referă planul,

- numărul participanților care primesc pensii,

- tipul planului,

- informații despre contribuțiile personale efectuate de către participanții la planul de pensii,

- descrierea pensiilor aferente participanților la plan,

- descrierea condițiilor în care planul își poate înceta activitatea.

Data intrării standardului în vigoare

33. Prezentul standard intră în vigoare începând cu 1 ianuarie 2006. Se permite aplicarea acestui standard anterior acestei date.

Anexă

RAPORTAREA PLANURILOR DE PENSII

Raportul unui plan de pensii conține informații privind modificările activelor nete disponibile pentru plata pensiilor care corespund reglementărilor prezentului standard.

Informații privind modificările activelor nete disponibile pentru plata pensiilor

INDICATORI	ANUL 200X	ANUL 200X+1
Venituri din investiții		
creșterea netă a valorii de piață a investițiilor	809,00	694,40
dobânzi și dividende	301,39	233,13
Total venituri din investiții	1110,39	927,53
Aporturi		
contribuții ale angajatorilor	101,33	113,21
contribuții ale membrilor (participanților)	55,60	55,34
încasări nete din planurile de pensii ale altor întreprinderi pentru participanții care au fost transferați	17,60	64,00
Total aporturi	174,53	232,55
Total intrări	1284,92	1160,08
Plăți ale pensiilor		
pensii achitate	110,03	95,29
plăți transferate în alte fonduri	47,04	38,73
contribuții, plăți retrase și dobânzi plătite participanților anteriori la retragere	78,10	76,20
Total ieșiri	235,17	210,22
Active nete ale perioadei de gestiune	1049,75	949,86
Active nete disponibile pentru plata pensiilor		
la începutul perioadei de gestiune	6522,70	5521,50
la sfârșitul perioadei de gestiune	7572,45	6471,36

Conducătorul unității

Contabil-șef